

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

**ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ**

ЗАҢ СЕРИЯСЫ
2022 ЖЫЛДАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

**ВЕСТНИК
ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТА**

ЮРИДИЧЕСКАЯ СЕРИЯ
ИЗДАЕТСЯ С 2022 ГОДА

ISSN 2958-8618

№ 1 (2022)

Павлодар

**НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета**

Юридическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания
№ KZ90VPY00046812

выдано

Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация результатов научных исследований, актуальных проблем
в области права, привлечение внимания к перспективным
и актуальным направлениям юридической науки

Подписной индекс – 76199

<https://doi.org/10.48081/NA.YR4232>

Бас редакторы – главный редактор

Ахмеджанова Г. Б.
д.ю.н., профессор

Заместитель главного редактора Олжабаев Б. Х., *к.ю.н., ассоц.профессор*
Ответственный секретарь Жамулдинов В. Н., *к.ю.н., ассоц.профессор*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Ишеков К.А., *д.ю.н., профессор (Российская Федерация)*
Косанов Ж. Х., *д.ю.н., профессор*
Дуйсенов Э. Э., *д.ю.н., профессор*
Омарова А. Р., *технический редактор*

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели
Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов
При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

FTAMP 108631

<https://doi.org/10.48081/SPJE2101>***С. Т. Кайдарова**

Павлодар облысы заң консультанттары палатасы,
«МИР «Өңіраралық медиация орталығы» ЖМ,
Қазақстан Республикасы, Павлодар қ.

МЕДИАЦИЯ РӘСІМІНІҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ

Ұсынылып отырған мақалада медиацияның түсінігіне, оның артықшылықтары мен ерекшеліктері қарастырылған. Медиация үшінші тараптың дау бойынша шешім шығаруын көздемейтін медиацияның ерекше нысаны болып табылады, тиісінше медиатордың басты міндеті тараптарға дауды мүмкіндігінше тезірек өзара тиімді және өміршең шешімге келтіруге көмектесу болып табылады.

Қазақстанда медиацияны дамыту нақты емес деген пікір бар – тараптардың агрессивтілігі мен сенімсіздігі тым үлкен және қазақстандық сарапшылардың Қазақстан Республикасында медиацияны дамыту перспективаларына қатынасы да бір мәнді емес. Олардың кейбіреулері медиация Қазақстанда тамыр жая бермейді деп санайды, өйткені бұл тек батыстық құбылыс; басқалары, соның ішінде көптеген танымал және құрметті заңгерлер – медиация қоғам мен мемлекет тарапынан ерекше назар аударуға лайық.

Тәжірибелі судья ретінде мен медиация рәсімін енгізуге өте күмәнмен қарадым, бірақ шет елдердің, Ресейдің медиацияны енгізу тәжірибесімен танысу нәтижелері бойынша менің пікірім полярлы түрде өзгерді және қазіргі уақытта.

Медиация процесін бастаған тараптар оны аяғына дейін жеткізуге міндетті емес, ал медиатор судьяның өкілеттігіне ие емес, шешім қабылдай алмайды және тараптарды өз шешімін орындауға міндеттей алмайды, ол тек келіссөздердің катализаторы ретінде әрекет етеді және келіссөздерді тиімдірек жүргізуге көмектеседі және оларды дұрыс бағытқа бағыттайды.

Кілтті сөздер: медиация, дауды шешу, келісімге келу, тараптар, медиатор, дау, шешім.

Кіріспе

Медиация – бұл дауды шешу процедурасы, онда процестің өзін де, оның нәтижесін де басқаруға болады, тараптар келісімге келмей ештеңе шешілмейді.

Медиацияны қалыптастыру жағдайында оның артықшылықтары туралы айту өте қиын. Бұл істер бойынша тәжірибе аз, «медиация» сияқты процедуралардың мүмкіндіктерін ескере отырып, медиацияның артықшылықтары туралы теориялық тұрғыдан айтуға немесе оларды қарастыруға болады. Бірақ қиындық әр адамның әр түрлі жағымсыз жақтарын, сондай-ақ әр түрлі жақтарын көретіндігінде, сондықтан кейбіреулер төменде келтірілген медиацияның жағымды жақтарымен келіспеуі мүмкін.

Артықшылықтардың бірі медиация тараптардың әрқайсысының мүдделерін қанағаттандыруға бағытталғандығымен және әдетте әр тарап үшін өзара жеңіске жету жағдайына әкелетіндігімен ерекшеленеді.

2011 жылғы 5 тамыздағы «Медиация туралы» заңда медиация – тараптардың ерікті келісімі бойынша іске асырылатын, олардың өзара қолайлы шешімге қол жеткізуі мақсатында медиатордың жәрдемдесуімен тараптар арасындағы дауды (дау-шарды) реттеудің құпия рәсімі екендігі бекітілген [1, 2 б.].

Материалдар мен әдістер

Мәселе бойынша ғылыми құқықтық әдебиеттерді теориялық талдау бойынша заңнамалық және нормативтік құжаттарды талдау әдістері; сауалнама әдістері (сауалнама жүргізу); деректерді өңдеу бойынша әдістер қолданылған.

Нәтиже мен талқылау

Медиатор – дау тараптары таңдайтын тәуелсіз, бейтарап және бейтарап жеке тұлға, ол тараптарға олардың қақтығысын талқылау барысында өздері шешім табуға көмектеседі.

Медиация не екенін білмейтін адамдарға сот ісін жүргізу аясында судьяның медиацияның рөлі мен міндеттері туралы қысқаша айтуға мүмкіндігі бар. Әдетте, тараптар дауды шешудің дәлелденген, таныс әдісіне – сотқа жүгінеді.

Медиация (ағылшын тілінен аударғанда «делдалдық») – бұл қақтығысушы тараптардың бейтарап тұлға-медиаторды тарта отырып немесе сот медиациясы тәртібімен олардың ерікті келіссөздерге кіруі арқылы татуласу рәсімі [2, 65 б.].

Осыдан оншақты жыл бұрын АҚШ пен Еуропалық Одақ елдері бүгінгі таңда Қазақстанда да өзекті проблемаға – соттардың шамадан тыс жүктелуіне, бірнеше жылға созылып кеткен сот дауларына, сот шешімдерінің

орындальмауына және жеке және заңды тұлғалардың сот шығыстарына орасан зор шығындарына тап болды. Өнеркәсіптік және ақпараттық бум, прогресс және жаһандану даулардың саны мен олардың күрделілігі экспоненциалды түрде өсті. Оларды шешудің басқа рәсімдерін іздеу қажеттілігі айқын болды.

Нәтижесінде, АҚШ-та «дауларды балама шешу» термині пайда болды, ол арбитраж, келіссөздер, делдалдық, мини-сот процестері және дауларды шешудің басқа рәсімдері деп түсініледі.

АҚШ тәжірибесінің арқасында әлемдегі дауларды шешудегі татуластыру рәсімдерінің рөлі артты. Бүгінгі таңда көптеген Штаттарда клиенттерге кеңес беру кезінде дауларды балама шешуді ұсынбаған заңгерлер кәсіби адал еместігі үшін жауапқа тартылуы мүмкін.

Бір қызығы, компания заңгерлерінің тиімділігін бағалау кезінде осы адвокаттан аулақ болған сот істерінің саны ескеріледі. 1000 ірі американдық корпорациялардың сауалнамасы нәтижесінде олардың 88 пайызы соңғы үш жыл ішінде медиацияны қолданғаны анықталды. Көптеген американдық компаниялар сот пен татуластыру рәсімдері арасында жеке таңдау критерийлерін белгілейді, дауларды реттеу әдістемесін үйренеді, келісімшарттарға дауларды реттеу туралы ережелерді қамтиды, дау белгілері туындаған кезде екінші тарапқа дереу хабарлау шараларын қабылдайды [3, 58 б.].

Медиация процесін бастаған тараптар оны аяғына дейін жеткізуге міндетті емес, ал медиатор судьяның өкілеттігіне ие емес, шешім қабылдай алмайды және тараптарды өз шешімін орындауға міндеттей алмайды, ол тек келіссөздердің катализаторы ретінде әрекет етеді, келіссөздерді тиімдірек жүргізуге көмектеседі және оларды дұрыс бағытқа бағыттайды.

Сонымен бірге, бейтараптықтың арқасында медиатор даудың мән-жайларын объективті бағалай алады және мәселенің оңтайлы шешімін таба алады. Сонымен қатар, тараптар медиатормен әдеттегі екіжақты келіссөздер кезінде қарсыласпен бөліспейтін ақпаратпен жиі бөліседі, бұл медиаторға не болып жатқанын толық көрсетуге көмектеседі.

Азаматтық құқықтық қатынастар субъектілері медиация институтына сенімсіздікпен қарауды жалғастыруда: дауласушы тараптар дауды реттеудің мұндай тәсіліне сирек жүгінеді [4, 9 б.]. Кәсіби медиаторларға ақы төлеу қажеттілігі көпшілікті үрейлендіреді, ал медиативтік келісім тиімді болып шығады.

Берешек сомаларын өндіріп алу туралы азаматтық істерді қарау бойынша сот практикасын талдай отырып, бұл медиаторлардың тараптарды татуластыру мақсатында көмегі кеңінен қолданылатын сала екеніне көз жеткізуге болады.

Медиацияның сот процесінен артықшылығы - медиация кезінде дауды медиатордың қатысуымен дауласушы тараптардың өздері шешеді. Сонымен бірге сот ісін жүргізуге тән артық формальдылық жоқ. Дауды сот залында қатаң түрде өткізілетін сот ісінен айырмашылығы, кез-келген жерде шешуге болады. Даудың тақырыбы мен негізінен бас тартуға болады. Медиация нәтижелері бойынша медиативтік келісім жасалады, ол сотқа бекіту үшін беріледі (егер медиация қаралып жатқан азаматтық іс шеңберінде жүргізілсе). Медиация табысты болған кезде талапкерге төленген мемлекеттік баж сомасы қайтарылады. Осыған байланысты, егер талап сомасы жоғары болса және мемлекеттік баждың жоғары мөлшері төленсе, медиация тиімді [5, 313 б.].

Медиация кіретін дауларды баламалы шешу әдістері бүгінде бүкіл әлемдегі жетекші төрелік мекемелер ұсынатын дауларды шешу бойынша қызметтер жиынтығының ажырамас бөлігі болып табылатынын атап өтуге болады.

Медиация рәсімі салыстырмалы түрде қысқа, дегенмен, Тараптар өз еркімен келіскендерін ұстану тиімді болғандықтан, жоғары сенімділік деңгейіне ие.

Медиация тәуекелі минималды, өйткені әр тарап кез-келген уақытта процестен бас тарта алады. Бұл әділ және дауларды шешудің басқа рәсімдеріне қарағанда арзанырақ болуы мүмкін.

Медиатордың қатысуымен келіссөздерді табысты жүргізу үшін тараптар:

- мәселені шешуге ниет білдірді;
- жағдайды шешу үшін қажетті ақпаратпен бөліседі;
- бір-бірінің құндылықтары мен мүдделерін құрметтеу;
- келіссөздер бұзылған жағдайда салдары мен баламаларын түсінді;
- эмоцияны, бағалауды, түсіндіруді объективті фактілерден ажыратуға қабілетті болады;
- олар әртүрлі және әр түрлі ұсыныстар жасай алады және оларды жүзеге асырудың салдарын талдай алады;
- барлық тараптарды қанағаттандыратын шынайы, орындалатын, ұзақ мерзімді келісім жасалды және т.б.

Медиацияның сөзсіз артықшылығы жүргізілетін татуластыру рәсімдерінің құпиялылығы болып табылады. Заңда дауға қатысты ақпаратты бір тараптан алған делдалдың оның келісімінсіз бұл ақпаратты екінші тарапқа ашуға құқығы жоқ екендігі көзделген; тараптардың келісімінсіз делдал татуластыру рәсімін жүргізу кезінде өзіне белгілі болған мәліметтерді жария етуге құқылы емес [6, 67 б.]. Медиацияны жүргізуді қамтамасыз ететін делдалдардан және ұйымдардан татуластыру рәсімдеріне байланысты

мәліметтерді талап етуге жол берілмейді; медиацияны жүргізуді қамтамасыз ететін ұйымның делдалын да, қызметкерлерін де татуластыру рәсімдерін жүзеге асыруға байланысты өздеріне белгілі болған мән-жайлар туралы куәлар ретінде шақыруға және жауап алуға болмайды.

Осылайша, медиация рәсімдерін сот талқылауынан ажырататын келесі салыстырмалы сипаттаманы келтіруге болады:

Кесте 1 – Салыстырмалы сипаттамасы

Соттар	Медиация
Процесс тараптардың бірінің еркіне қайшы басталуы мүмкін	Медиация рәсімі еріктілікті білдіреді
Сот тағайындалады	Медиатор таңдалады
Шешім заңның әрпіне сәйкес қатаң түрде қабылданады	Шешім Тараптардың мүдделерін ескере отырып, бірақ заң шеңберінде қабылданады
Сот билік өкілеттіктеріне ие	Медиатордың билік өкілеттіктері жоқ және тек шешім қабылдауға ықпал етеді
Ұзақ және формальды рәсім	Жеделдетілген және бейресми рәсім
Тараптардың жарыспалылығы	Тараптардың бітімгершілікке келуі
Процестің жариялылығы	Құпиялылығы

Медиация екі дауласушы тараптың да мүдделерін сақтауға, олардың қарым-қатынастарын сақтауға мүмкіндік береді.

Осылайша, медиацияның артықшылықтары келесідей:

- Медиация дауға қатысушылардың уақытын, ақшасын және эмоциялық күштерін үнемдеуге көмектеседі.

- Оны жүргізу кезінде процестің жағдайы, ұйымдастырылуы, регламенті және мазмұны жеке анықталуы мүмкін.

- Медиация қақтығысқа емес (кімнің дұрыс, кім кінәлі екенін анықтау) немесе жеңіске, шешімдерді сындарлы іздеуге бағытталған.

- Уақыт тұрғысынан медиация қатысушылардың қажеттіліктеріне оңай реттелуі мүмкін және даудың эмоционалды және жеке аспектілерін ескеруі мүмкін.

Әлемдік тәжірибеде медиация – жанжалдарды шешудің балама тәсілі, сондықтан оны әр түрлі формада қолдануға болады [7, 115 б.].

Біріншіден, бұл тараптарды татуластыру үшін делдалдардың қызметтерін пайдалану. Бұл жағдайда төрелік соттың функциялары барынша азайтылады - тараптарды делдалға жүгінуге, медиацияның артықшылықтары туралы айтуға шақыру болып табылады. Тараптар делдалға жүгінген кезде заңмен сотқа

іс бойынша іс жүргізуді тоқтата тұру немесе істі қарауды кейінге қалдыру құқығы берілуге тиіс. Демек, іс жүргізу заңнамасына іс жүргізуді міндетті түрде тоқтата тұрудың тағы бір негізін – тараптардың өтініш жасау үшін іс жүргізуді тоқтата тұру туралы өтініш беруі қисынды болар еді.

Кез-келген жанжалдарды (оның ішінде отбасылық, командадағы жанжалдарды және басқаларды) бейбіт жолмен шешуге бағдарлау, сендірудің дұрыс жолын таба білу – дұшпандықтың орнына татуласуды үйренген адамдарға тән нәрсе.

Міне, осы институттың бірнеше даусыз артықшылықтары мен Қазақстанда медиацияны қолдану перспективалары бар:

- медиация рәсімін енгізу және қолдану республика соттарындағы қазіргі жүктемені белгілі бір дәрежеде төмендетуге мүмкіндік береді. Бұл соттарда істерді қараудың сапасы мен мерзіміне оң әсер етеді деп күтілуде;

- тараптардың мүдделерін дауды қарау нәтижелерімен қанағаттандыру ықтималдығы жоғары, өйткені дау тараптары соттағыдай сыртқы бақылаушылар емес, Келісімді қабылдау процесінің белсенді қатысушылары болып табылады. Сонымен қатар, медиация арқылы шешілген мұндай даудың қатысушылары болашақта сәтті ынтымақтаса алады, ал сот отырысына қатысушылар арасындағы қатынастар көбінесе үмітсіз бұзылады;

- медиация рәсімінің құпиялылығы да күмәнсіз артықшылық болып табылады, ал сот даулары белгілі бір дәрежеде жұртшылықтың игілігіне айналады;

- сотқа жүгіну арқылы емес, медиаторларды тартумен қаралатын істер дауласушы тараптарға көп уақыт пен ақшаны үнемдейді;

- кейбір азаматтық дауларда медиация қажет емес. Мұнда Жер даулары ерекше орын алады [8, 16 б.].

Классикалық қарсыластық сот төрелігі дауларды әрдайым шеше бермейтінін мойындау керек, ол тек оларды тоқтатады, өйткені судья дауласушылардың мүдделерін басшылыққа ала алмайды (және болмауы керек), өйткені ол заңның әрпін ұстануға міндетті. Сондықтан, көбінесе істің тараптары арасындағы дау шешілмейді-онда жеңімпаз бен жеңілген адам ғана кездеседі. Сонымен, дау алғашқы мүмкіндікте жаңа күшпен өршу үшін одан әрі өршей түседі.

Мұндай жағдайдан шығу жолы медиация болуы мүмкін. Ол сот жүйесін босатып қана қоймай, оны қажетсіз даулардан босатады, бірақ, ең бастысы, болашақта осындай дауларды азайтуға көмектеседі. Шынында да, соттан айырмашылығы, Медиация дауды шынымен шешеді, даушылар өзара қолайлы шешім тапқан кезде оны қисынды соңына жеткізеді. Сонымен, бұл дау енді қайтадан пайда болмайды [9, 514 б.]. Сонымен қатар, бұрынғы

пікірсайысшылар диалог тәжірибесін, бірлескен шешім іздеу тәжірибесін алады. Болашақта осындай жағдайға тап болған кезде, олар өз мәселелерін өздері шеше алады деп болжауға болады.

Қорытынды

Бүгінгі таңда Қазақстанда медиацияны қолдануға кедергілер жоқ деп айтуға барлық негіз бар. ҚР Жоғарғы Соты бұл бағытта нақты және мақсатты жұмыс жүргізуде, қазіргі уақытта Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының 2017 жылғы 26 қаңтардағы өкімімен «медиация тәртібімен даулардың жекелеген санаттары бойынша дауларды (жанжалдарды) сотқа дейін реттеуді енгізу жөніндегі пилоттық жобаны іске асыру туралы ереже»бекітілді [10, 65 б.].

Соттар жұмыс істеп тұрған кезде медиация рәсімін қазіргі жағдайда пайдалану – уақтылы және қажетті процесс. Сонымен қатар, медиация сот қызметінің маңызды функциясының бір бөлігін – дауласушы тараптар арасындағы бейбітшілікті қалпына келтіруді өз мойнына ала алады және бұл сот рөлінің төмендеуіне әкелмейді.

Барлық заңгерлер медиация институтының тұрақты дамуына үлкен үлес қосуы тиіс екенін атап өткім келеді.

Сондықтан судьяларға да, кәсіби медиаторларға да барынша кең таралған жер дауларын медиация тәртібімен шешу мүмкіндігін толық көлемде іске асыруға жәрдемдесуге тілек білдіргім келеді. Бұл тараптарға достық қарым-қатынасты қалпына келтіруге, шығындарын үнемдеуге мүмкіндік береді.

Жоғарыда айтылғандармен қатар медиацияны дамытудың перспективаларын атап өтуге болады: қоғам әлі де жеткілікті дамымаған, сондықтан процедураның барлық жағымды жақтарын толық түсінбейді, бірақ жақын арада мемлекет деңгейде қабылдайтынына немесе халыққа құқықтық білім беру туралы нұсқаулар беретініне сенуге болады. Егер біз материалдық тұрғыдан алсақ, онда медиация тиімдірек, кейде ол да болмайды, бәрі істің баға санатына байланысты, ақыл-ой шығындары, барлық тәжірибелердің шығындары бойынша, содан кейін адамдар үшін медиация ыңғайлы болады, өйткені Тараптар консенсусқа келуге тырысады және бастапқыда жанжал мен кез-келген тітіркенуге назар аудармайды. Сондықтан медиация орын алады және өмір сүруге құқылы.

Осылайша, азаматтық-құқықтық қатынастардың субъектілері дауды шешудің осы балама әдісі туралы ойланудың мағынасы бар, ол барлық жағынан жанжалды шешудің сот тәсілінен артықшылығы бар.

ПАЙДАЛАНҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

1 Медиация туралы Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 28 қаңтардағы № 401-IV Заңы.

2 «О медиации» // Вестник медиатора. – 2011. – № 1. – 63 с.

3 Романовская, С. «За медиацией – будущее!» [Текст]// BR – «Безупречный обзор». – 2014. – № 12. – 58 с.

4 **Boule, L., Nestic, M.** Mediation : principles, process, practice. – London, Dublin, Edinburgh : Butterworths, 2001. – 9–13 p.

5 **Копбасарова, Г. К.** Медиация как самостоятельный институт в Республике Казахстан : истоки, проблемы и перспективы развития во втором десятилетии XXI века [Текст] // Молодой ученый. – 2020. – № 19(309). – 313–315 с.

6 **Мазепов, П. Е.** Альтернативное разрешение споров в Российской Федерации [Текст] / П. Е. Мазепов // Молодой ученый. – 2017. – № 32(166). – 67–70 с.

7 **Елохина, Н. О.** К вопросу определения медиации / Н. О. Елохина. – Текст : непосредственный // Молодой ученый. – М., 2019. – № 28(266). – 115–116 с.

8 Об альтернативной процедуре урегулирования споров с участием посредника (процедуре медиации) : федеральный закон от 27.07.2010 № 193-ФЗ (ред. от 23.07.2013).

9 **Иванова, Л. В.** К вопросу о понятии медиации в российском праве [Текст] / Л. В. Иванова // Молодой ученый. – М., 2015. – № 13(93). – 514–516 с.

10 **Олейник, В. В.** Принципы медиации при разрешении корпоративных конфликтов [Текст] / В. В. Олейник // Вестник научных конференций. – М., 2016. – № 1-3(5). – 65–73 с.

REFERENCES

1 Zakon Respubliki Kazahstan ot 28 yanvarya 2011 goda № 401-IV «O mediacii» [Law of RK «About Mediation» of January 28, 2011 No. 401-IV] [Text].

2 «O mediacii» [«About Mediation»] [Text]// Mediator’s Bulletin, 2011. – No. 1. – 63 p.

3 **Romanovskaya, S.** «Za mediaciej – budushchee!» [«Mediation is the future!»] [Text] // BR - «Impeccable review». – 2014. – No. 12. – P. 58.

4 **Boule, L., Nestic M.** Mediation : principles, process, practice. – London, Dublin, Edinburgh : Butterworths, 2001. – 9–13 p.

5 **Kopbasarova, G. K.** Mediaciya kak samostoyatel'nyj institut v Respublike Kazahstan : istoki, problemy i perspektivy razvitiya vo vtorom desyatiletii XXI veka [Mediation as an independent institution in the Republic of Kazakhstan: origins, problems and prospects of development in the second decade of the XXI century] [Text]// Young Scientist 2020. – № 19 (309). – 313–315 p.

6 **Mazepov, P. E.** Alternative dispute resolution in the Russian Federation [Text] / P. E. Mazepov. // Young scientist. – 2017. – № 32 (166). – 67–70 p.

7 **Elokhina, N. O.** K voprosu opredeleniya mediatsii. [On the definition of mediation [Text]/ N. O. Elokhina] // Young scientist. – M., 2019. – № 28 (266). 115–116 p.

8 Ob al'ternativnoj procedure uregulirovaniya sporov s uchastiem posrednika (procedure mediatsii) [On alternative dispute settlement procedure with the participation of an intermediary (mediation procedure)] [Text] Federal Law No. 193-FZ of 27.07.2010 (ed. of 23.07.2013)

9 **Ivanova, L. V.** Voprosu o ponyatii mediatsii v rossijskom prave. [On the concept of mediation in the Russian law] / L. V. Ivanova // Young scientist [Text] – M., 2015. – No. 13 (93). – 514–516 p.

10 **Oleinik, V. V.** Principy mediatsii pri razreshenii korporativnyh konfliktov [Principles of mediation in the resolution of corporate conflicts] [Text]/ Vladimir Oleynik // Bulletin of scientific conferences. – M., 2016. – No. 1-3 (5). – 65–73 p.

Материал 10.03.22 баспаға түсті.

*С. Т. Кайдарова

Палата юридических консультантов Павлодарской области,

ЧУ «Межрегиональный центр медиации «МИР»,

Республика Казахстан, г. Павлодар.

Материал поступил в редакцию 10.03.22.

ПРЕИМУЩЕСТВА ПРОЦЕДУРЫ МЕДИАЦИИ

Предлагаемая статья посвящена понятию медиации, ее преимуществам и особенностям. Медиация является особой формой медиации, не предусматривающей вынесение решения по спору третьей стороной, соответственно, главной задачей медиатора является содействие сторонам в приведении спора к взаимовыгодному и жизнеспособному решению как можно скорее.

Существует мнение, что развитие медиации в Казахстане не реально – агрессивность и недоверие сторон слишком велики,

и отношение казахстанских экспертов к перспективам развития медиации в Республике Казахстан также неоднозначно. Некоторые из них считают, что медиация не прижилась в Казахстане, потому что это только западное явление; другие, в том числе многие известные и уважаемые юристы, считают, что медиация заслуживает особого внимания со стороны общества и государства.

Как опытный судья, я очень скептически относился к введению процедуры медиации, но по результатам ознакомления с опытом зарубежных стран, России по внедрению медиации мое мнение полярно изменилось в настоящее время.

Стороны, инициировавшие процесс медиации, не обязаны доводить его до конца, а медиатор не обладает полномочиями судьи, не может принимать решения и обязывать стороны выполнять свое решение, он лишь выступает катализатором переговоров и помогает вести переговоры более эффективно и направляет их в нужное русло.

Ключевые слова: медиация, разрешение спора, достижение соглашения, стороны, медиатор, спор, решение.

**S. T. Kaidarova*

The Chamber of Legal Consultants of Pavlodar region,
CHU «Interregional Mediation Center «MIR»,
Republic of Kazakhstan, Pavlodar.
Material received on 10.03.22.

ADVANTAGES OF MEDIATION PROCEDURE

The proposed article is devoted to the concept of mediation, its advantages and features. Mediation is a special form of mediation that does not provide for a decision on the dispute by a third party, accordingly, the main task of the mediator is to assist the parties in bringing the dispute to a mutually beneficial and viable solution as soon as possible.

There is an opinion that the development of mediation in Kazakhstan is not realistic –the aggressiveness and distrust of the parties are too great, and the attitude of Kazakhstani experts to the prospects for the development of mediation in the Republic of Kazakhstan is also ambiguous. Some of them believe that mediation has not taken root in Kazakhstan because it is only a Western phenomenon; others, including many well-known and respected lawyers, believe that mediation deserves special attention from society and the state.

As an experienced judge, I was very skeptical about the introduction of mediation procedures, but as a result of familiarization with the experience of foreign countries, Russia on the introduction of mediation, my opinion has changed polaristically at the present time.

The parties who initiated the mediation process are not obliged to bring it to an end, and the mediator does not have the powers of a judge, cannot make decisions and oblige the parties to fulfill their decision, he only acts as a catalyst for negotiations and helps to negotiate more effectively and directs them in the right direction.

Keywords: mediation, dispute resolution, reaching an agreement, parties, mediator, dispute, decision.

Теруге 10.03.2022 ж. жіберілді. Басуға 31.03.2022 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

3,07 Мб RAM

Шартты баспа табағы 13,5.

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген А. Р. Омарова

Корректоры: А. Р. Омарова

Тапсырыс № 3900

Сдано в набор 10.03.2022 г. Подписано в печать 31.03.2022 г.

Электронное издание

3,07 Мб RAM

Усл.п.л. 13,5. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка А. Р. Омарова

Корректор: А. Р. Омарова

Заказ № 3900

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

<https://vestnik.tou.edu.kz/>